

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYINLARI

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları : 598

Bir Arada Yaşama Ahlakı
Prof. Dr. Bünyamin ERUL

ISBN : 978-975-389-831-7

5. Baskı, Mayıs 2019, Ankara, 1.000 Adet

© Bütün Yayın Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Bu kitaptaki makaleler 2008 yılında TDV Yayınları arasında neşredilen Kutlu Doğum 2008 İslam Medeniyetinde Bir Arada Yaşama Tecrübesi Adlı Kitaptan Alınmıştır.

Yayıncı Sertifika No : 15402

BASKI: **TDV**
YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ
BASİMEVİ | PRINTING HOUSE

Serhat Mah. 1256 Sokak No:11
Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0312 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

Bir Arada Yaşama Ahlakı

Prof. Dr. Bunyamin ERUL

5. Baskı Ankara - Türkiye Diyanet Vakfı

Mayıs 2019 11x195 cm (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları: 598)

ISBN: 978-975-389-831-7

BİR ARADA YAŞAMA AHLAKI

Prof. Dr. Celal KIRCA
Prof. Dr. Orhan ATALAY
Prof. Dr. İsmail KARAGÖZ
Prof. Dr. S. Kemal SANDIKÇI
Prof. Dr. İbrahim SARIÇAM

İçindekiler

Hız. Peygamber'in Getirdiđi
İlahî Mesajda Kuşatıcılık 7
Prof. Dr. Celal KIRCA

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in
Kuşatıcı Mesajı 33
Prof. Dr. S. Kemal SANDIKÇI

Birlikte Yaşamanın Hukuki Arka Planı 47
Prof. Dr. İsmail KARAGÖZ

İslam Düşüncesinde Birlikte Yaşamanın
Dinî Temelleri 77
Prof. Dr. Orhan ATALAY

İlk Müslüman Toplumda
Bir Arada Yaşama Tecrübesi 137
Prof. Dr. İbrahim SARIÇAM

Hz. Peygamber'in Getirdiđi İlahî Mesajda Kuşatıcılık

Prof. Dr. Celal KIRCA*

Giriş

Hz. Peygamber'in getirdiği ilahî mesaj, Allah tarafından vahiy yolu ile Hz. Peygamber'e indirilmiş ve Hz. Peygamber de onu eksiksiz olarak insanlara tebliğ etmiştir. Tebliğ esnasında bu ilahî mesaja Hz. Peygamber'in hiçbir şekilde müdahalesi olmamıştır. Bu yönü ile Kur'an, inanan her birey için bir inanç objesidir. Ayrıca o bir mesajdır; zira Allah'ın insan hayatına yönelik olarak sunduğu bilgileri, dinî emir ve yasakları, ihtiva etmektedir. Bu yönüyle de o, bir bilgi objesidir. Hz. Peygamber'in, bir bilgi objesi olarak bu ilahî mesajı tebyin etme gibi bir görevi de bulunmaktadır. Bu hepimizin az

---

* Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

veya çok bildiği bir husustur. Fakat asıl bilinmesi gereken husus, bu ilahî mesajın niteliğinin ve bu niteliğe ait kuşatıcılığın ne olduğudur?

Kuşatma; çevresini sarmak, çevrelemek, ihata etmek veya kaplamak anlamlarında kullanılan bir sözcüktür.² Bu kavramsal anlamdan hareketle ilahî mesajdaki kuşatıcılık ne demektir ve ne anlama gelmektedir? Bu ve benzeri sorulara doğru ve yerinde bir cevap bulabilmek için öncelikle bu ilahî mesaja ait içeriğin ve bu içeriğe bağlı ana temanın ne olduğunun iyi tespit edilmesi gerekmektedir. Bir başka ifade ile Kur'an nedir? İçeriğinde hangi konular ve hangi bilgiler yer almaktadır? Bu bilgilerin verilmiş amacı ve kuşatıcılığı nedir? İlahî mesajdaki kuşatıcılığın ne olduğunu ve nasıllığını daha iyi anlayabilmek için, öncelikle bu sorulara doğru ve sağlıklı cevaplar aranması gerekmektedir.

Kur'an'da yer alan bilgilerin sahası ve sınırı Kur'an'ın kendisiyle sınırlı olsa da, içeriği çok geniş, çok çeşitli ve çok yönlüdür. Verilen bilgilerin muhatabı insan olduğu için, başta insanın kendisi olmak üzere insanın ilişkide bulunduğu bütün varlıklarla ilgili bilgilerin, amacına uygun gelecek biçimde ve oranda Kur'an'da yer aldığı görülür. Ancak Kur'an'ın muhatabı olan insanlar, zaman içinde ihtiyaçlarının yönlendirmesiyle bazı konuları öne çıkartarak,

---

² Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, Ankara, 1983, I/767; Ferit Develioğlu, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, İstanbul, 1970, s. 804.